

Vpišite se v
komunistično
partijo

Obračun je pozitiven: naše ideje napredujejo

Leto 1961 gre h koncu. Nastopil je čas za polaganje računov in obračunov, ki so voščil in obljub za naslednje leto. Za tržaškega župana je bilo leto 1961, leto debelih krav. Po njegovem mnenju vse napreduje v najlepšem redu. In to je bil ljub številnim odprtim razpisom, ki jih naslavlja vsi župan raznim ministrstvom in v katerih slika tržaške gospodarske razmere na Tržaškem ozemlju in v prosti za izredne ukrepe. Leto 1961 se zaključuje znamenju vsedravnih skandalov, kot je n. pr. v Fiumicino in rabsodba penicilinu. V lokalnem merilu obstajajo sence na področju občinskih menzurnih ur. Tu se tudi pričakuje rezultate preiskave, ki je v teku v Združenih Fužinskih bolnišnicah, med katerimi, ko se konvergentna občinska uprava v mestu pripravlja na to, da nam pokloni povišanje električnih tarif.

Potreben je pogled na svet, pogled, ki sega preko meja našega ozemlja in kaže na to, da je bila osvobodena in Nova Gvineja bo kmalu sestavni del indonezijske republike. Na vzhodu se kolonializem razvija v poslednjih krčih. Se nadalje pa obstaja trn, ki se imenuje Formosa. V Afriki nihče več ne more postaviti osvobodilnega pohoda. Prej ali slej bo zabladel mir tudi v nesrečnem Kongu. Neuklonljivi Alžirci nadaljujejo svojo borbo, podprti od konkretnih akcij francoske demokracije. V Latinski Ameriki ljudstva napredujejo ljub takoimenovanim «a-lansam za napredek», Kennedyevim potovanjem in spletkam Pentagona. Kuba je zavrnila agresijo in se pripravlja, da jo zopet zavrne, četudi bi ta bila močnejša. Državljan republike S. Domingo so zagnali iz dežele Trujillovo dinastijo in nočejo nove tiranije. Ne verujejo v isto ameriško demokracijo, ki meče v ječe komuniste, ki imajo to «krivdo», da ljubijo svojo idejo in branijo svoje človeško dostojanstvo. Tudi kapitalistična Evropa, prenesena od velikih bojev, ne zaostaja. Trda in zmagovita borba španskega ljudstva je na dnevnem redu. In Italiji, deželi «gospodarskega čudeža», kjer so siromaki vsak dan bolj siromaki, in bogataši vsak dan bolj bogati, se kaže novo leto kot leto velikih socialnih in političnih bojev.

Vojna ali mir? Ta dilema ostaja in njena rešitev je odvisna od velike bitve, ki je v teku na vseh področjih med silami socialnega konservativizma in

silami napredka in demokracije. Razorožitev, ukinitvev termonuklearnih poskusov, miroljubna rešitev nemškega problema ter problemov Laosa, Konga, Alžirije, so še nerešeni problemi, na katerih se osredotoča mednarodna pozornost.

Mi zaključujemo leto tudi z rezultati XXII. kongresa Komunistične partije Sovjetske zveze. Debatte in diskusije se še nadaljujejo, kljub temu, da se je kongres vršil že pred dvema mesecema. Na XXII. kongresu je bil sprejet program, ki mobilizira vse ljudstvo, ki hoče graditi tehnično in materialno bazo za bodočo komunistično družbo. To je ponosen in navdušujoč program. Kljub klevetniški kampanji in milijardnim stroškom, ki so bili potrateni z namenom, da bi zatemnili velike zmage socializma, je ta program zastava, okrog katere se zbira stotine milijonov delovnih ljudi vsega sveta.

V deželah socializma, v deželah, ki so bile osvobodene izpod kolonialnega jarma in v deželah, kjer se narodi borijo za osvoboditev, so ideje svobode, napredka, demokracije, miru in socializma napredovale. Napredovale bodo tudi v letu 1962. Tudi v Italiji ne bo mogla nobena reformistična spletkarazbiti enotnosti delavcev in osamiti komuniste, ki stopajo v novo leto bolj združeni in kompaktni kot kdaj koli prej.

V Trstu, v ekonomsko diskriminiranem Trstu, v Trstu, ki propada, vlada nezadovoljstvo, revščina. V tem soglašajo vsi sloji prebivalstva, ki zahtevajo resne ukrepe, organske načrte in svetlejšo perspektivo. Tržačani so siti obljub in volilnih paternalizmov in zahtevajo, naj se čimprej izpolni največja od danih, a ne izpolnjenih obljub, to je naj se ustanovi avtonomno deželo.

Leto 1962 bo zgodovinsko leto. V tem letu se bo vršil tudi X. kongres Komunistične partije Italije. To bo kongres velike združene in borbene partije.

Stopimo v novo leto z obnovljenimi članskimi izkaznicami. Pritegnimo v partijo na stotine novih tovarišev, učvrstimo enotnost med Slovenci in Italijani, povežimo se še čvrsteje z množicami in se udeležujemo s še večjim zaletom bojev, ki jih bojujemo.

Staro leto zaključujemo dobro, z odbijanjem sovražne kampanje, s krepitvijo proslavljanja 40. letnice KPI, s proslavljanjem enega izmed najsvet-

lejših likov protifašistične borbe Pina Tomažiča, ki skupaj s toliko drugimi borci, ki so padli za naše ideje vzpodbuja, da nadaljujemo po slavni poti, ki smo jo prostovoljno ubrali.

VITTORIO VIDALI

Zaradi stavke tiskarskih delavcev je morala tudi naša novoletna številka iziti v okrnjeni obliki. Bralce prosimo, naj to upoštevajo.

UREDNIŠTVO

Diskusija o sklepih in pomenu XXII. kongresa KP Sovjetske zveze

Naša federacija se aktivno udeležuje diskusije, ki je v teku v vsej KPI o sklepih in o pomenu XXII. kongresa KPSZ. Ta mesec so bili na našem Ozemlju številni sestanki sekcij in celic, na katerih se je diskutiralo o teh vprašanjih. V zadnjem času se je diskutiralo zlasti o dokumentu, ki ga je objavilo Tajništvo KPI. Besedilo dokumenta je bilo razdeljeno po vseh sekcijah. Dokument smo v celoti objavili tudi v prejšnji številki našega lista.

Naš federalni komite je na treh sestankih skupno s kontrolno komisijo razpravljal o teh problemih. Vodi-

telji federacije so se aktivno udeležili diskusij in javnih debat, ki so jih organizirale razne levičarske stranke. Objasnili so naša stališča in poudarili namen naše partije, da razvije zanimivo debato ne le med komunisti marveč tudi v dialogih z drugimi političnimi silami.

V tem smislu namerava naša federacija nadaljevati in razširiti diskusije tudi prihodnji mesec bodisi po sekcijah bodisi na konferencah in javnih debatah na sekcijski ravni in s pobudami federacije. Nekatere sekcije so že priredile konference in debate.

Diskusija teži v glavnem

za tem, da objasni širokim ljudskim množicam pomen in vsebino sklepov XXII. kongresa, da zavrne napade razrednih nasprotnikov in revizionističnih struj, da premosti sektaški odpor povezujoč se istočasno z interesi in s pozitivnimi pričakovanji, ki so se ustvarila v vrstah javnega mnenja okrog problemov in politike naše partije. Gre torej za pozitivno diskusijo, ki je vedno bolj povezana s političnimi akcijami partije in s prizadevanji za razširitev in povečanje vpliva med množicami ter za učvrstitev naše

Komemoracija Tomažiča

Na komemoraciji so člani tržaškega italijanskega Komornega teatra, tov. Zora Košutova in Mirko Kapelj brali odlomke pisma, ki jih je Pino Tomažič napisal v zaporu malo pred ustrelitvijo. Nastopil je tudi moški pevski zbor prosvetnega društva «Vesna» iz Križa ter pod vodstvom pevovodje Frančka Zerjava zapel vrsto partizanskih, narodnih in umetnih pesmi. Tudi na odprtem strelišču je bila spominska svečanost. Ta se je vršila v nedeljo 17. decembra, priredile pa so jo organizacije bivših partizanov in političnih pregnancev. Tudi občinski svet v Nabrežini je počastil spomin Tomažiča, Mladinska iniativa pa je priredila poseben spominski večer v dvorani na stadionu «1. maj». 2. in 3. stran našega lista je v celoti posvečena Tomažiču.

Zasedanje CK KPI

Pretekli teden se je sestel CK KPI. Na zasedanju, ki je trajalo več dni so razpravljali predvsem o organizacijskem stanju partije. Tožadavno poročilo je podal tov. Berlinguer. CK je ugotovil, da je diskusija o dokumentu, ki ga je objavilo tajništvo Kompartije Italije v zvezi s sklepi XXII. kongresa KP Sovjetske zveze zelo razgibana, a pozitivna. CK in CKK sta odobrila tudi omenjeni dokument tajništva. Na zasedanju sta tako CK kot CKK poudarila, da se ne kaže nobena nujnost sklicanja izrednega kongresa partije.

Včlanjevanje v našo partijo

Zadnje tedne je včlanjevanje v našo Partijo doseglo nadaljnje korake naprej. Sekcijam, ki so 100% izvršile včlanjevanje — in ki smo jih navedli v naši prejšnji številki — so se pridružile še druge. Med temi so tudi sekcije: Boljunec, Baroklje in Konkanel ter celica gradbenih delavcev.

Druge sekcije so izboljšale svoj položaj. Tu naj navedemo le nekatere in sicer odprto sekcijo, ki je že zelo dobro plasirana, saj je dosegla 98% svojega dela. Treb-

če so izpolnile svoj plan za 95%, sekcija Curjel za 91%, sekcija na Greti pa za 80%. 70% so doslele sledeče sekcije: Prosek, Milje, Rojan, Podlonjer in ACEGAT, Zgonik pa je dosegel 65%.

Prepričani smo, da bodo vse ostale sekcije v teh dneh napravile nadaljnje korake naprej.

Vsem sekcijam in vsem tovarišem naj velja naša beseda vzpodbude za to, da bi včlanjevanje v celoti dokončale ter prekoračile postavljene cilje.

Srečno novo leto vsem cenj. bralcem, sodelavcem in raznašalcem želi
«DELO»

organizacije, zlasti prek velike in široke ter odkrite kampanje za vpis novih sil v našo partijo in v organizacijo komunistične mladine kakor tudi za čimprejšnjo zaključitev včlanjevanja za leto 1962.

Dejstva so pokazala, da diskusije o problemih XXII. kongresa favorizira najbolj intenzivno politično življenje sekcij in celic. Delovanje za vpis novih tovarišev v partijo in za obnavljanje članskih izkaznic je prav v krajih, ker so se vršile diskusije o sklepih XXII. kongresa, dobro napredovalo. V položaju, ki obstaja danes na Tržaškem, kakor tudi v vsej državi se postavlja kot temeljna naloga uresničitev ciljev kampanje za vpisovanje v partijo.

Javno mnenje, ter slovenske in italijanske ljudske množice so v sedanjem položaju lažje spoznale kaj je naša partija, kakšni so njeni ideali in njeni borbeni cilji. To so lahko spoznale tudi prek svečane proslave dvajsetletnice mučeniške smrti Pinka Tomažiča, prek bojev, ki jih naša federacija danes vodi za rešitev raznih problemov v splošno korist kot n. pr. proti povišanju električnih tarif, za pravično rešitev problema prodaje mleka in prek razkrinkavanja stališč strank, ki delujejo v korist monopolistov ter s tem, da razvija živahne debate v občinskem in v pokrajinskem svetu.

V tem okviru in v povezavi z boji za obrambo koristi ljudskih množic, se bo razvijala tudi v prihodnjih tednih široka diskusija o XXII. kongresu KP Sovjetske zveze, da bodo najširše množice delavcev in mladine seznanjene s cilji naših bojev za demokracijo in socializem

1941

PINO TOMAŽIČ

1961

revolucionarni voditelj naše partije

Ob dvajseti obletnici njegove ustrelitve na Opčinah

15. decembra je minilo dvajset let od onega tragičnega dne, ko so fašisti ustrelili Pinka Tomažiča, priznane revolucionarnega voditelja naše partije, odločnega borca proti fašizmu, za svobodo, za odpravo izkoriščanja človeka po človeku in za narodno enakopravnost.

Kljub temu, da je od tedaj poteklo že dvajset let, je lik Pinka Tomažiča ostal prav tako svetel kot je bil tedaj, ko smo občudovali njegovo požrtvovalnost pri delovanju in odločnost tudi pred fašističnimi sodniki na procesu.

Pinko Tomažič se je rodil 20. marca 1915. Svojo mla-

dost je preživel po večini v Trstu, deloma pa tudi pri svojih ožjih sorodnikih v Skrbini na Krasu in na Jančevem brdu v Brkinih. Srednjo šolo je dokončal v Trstu. Tu se je tudi vpisal na univerzo. Ko je izbruhnila imperialistična vojna proti Etiopiji je odšel v Jugoslavijo. To je storil zato, da se je izognil mobilizaciji. Vpisal se je na univerzo v Zagrebu, istočasno pa deloval zlasti med primorskimi izseljenci predvsem v Mariboru. Njegovo bivanje in delovanje v Jugoslaviji pa ni bilo po godu policiji stare Jugoslavije. Zato ga je izgnala iz države in izročila faš-

istični kvesturi. Potem, ko je odsedel nekaj časa v tržaških zaporih — kateri mu sicer niso bili neznani, saj jih je spoznal že kot 17 let star fantič — je moral obleči vojaško suknjo in odslužiti obvezni vojaški rok. Kasneje je odšel v Avstrijo, od koder je nameraval oditi v Spanijo in se pridružiti mednarodnim protifašističnim brigadam. Toda uresničitev tega načrta mu je preprečila avstrijska policija, ki ga je zaprla in izročila italijanski policiji.

Po prestanih kaznih je razvil svojo dejavnost v tržaškem mestu in na Primorskem sploh. Deloval je med delavci, kneti in med študenti. Neumorno je deloval. Bil je že pravi revolucionarni voditelj. Kot ljubitelj narave in vesele družbe, je zelo rad zahajal na izlete na deželo. Tako se mu je nudila primerna prilika za razvijanje svoje politične dejavnosti. Nešteto je bilo sestankov na kraških gmajnah in v gozdovih.

Ob njegovi vrnitvi v rodni Trst je bilo delavsko in komunistično gibanje v krizi. Vsi prejšnji voditelji so bili ali v zaporih in konfinacijah ali pa v izgnanstvu. Toda po zaslugi njegovega neumornega delovanja se je gibanje močno učvrstilo. Uveljavil se je akcijski načrt, ki se je imenoval «Tomažičev načrt». Ta je med drugim vseboval naslednje cilje: odločen in neprestan boj proti fašizmu, združitev vseh naprednih sil delavskega razreda v en sam blok, sodelovanje najširših slovenskih

(Nadaljevanje na 3. strani)

Proslave dvajsetletnice ustrelitve Pinka Tomažiča se je udeležilo veliko število slovenskih in italijanskih tovarišev in demokratov. Udeležila se je tudi junakova mati g. Ema Tomažič. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki Neodvisne socialistične zveze, tržaške federacije Italijanske socialistične stranke, Radikalne stranke, Slovenske kulturno-gospodarske zveze, partizanskih zvez in združenj bivših političnih preganjancev, nekateri anti-fašisti, ki so bili sojeni skupno s Tomažičem in drugi

15. decembra letos je bila v Ljudskem domu v Trstu svečana komemoracija Pinka Tomažiča. Komemoracija je pripravila naša Federacija. O življenju in delovanju Tomažiča so govorili tov. sekretar Federacije Paolo Sema, glavni urednik «Dela» Mirko Kapelj in Giovanni Postogna, ki je bil na procesu skupno s Tomažičem in obsojen na 30 let ječe. V imenu slovenskih srednješolcev, ki so ravno isti dan ustanovili svoj novi krožek «Pino Tomažič» je spregovoril tov. Uršič. V predsedstvu so bili poleg voditeljev Federacije in govornikov tudi župani Lovriha, Pirč in Pacco ter predstavniki novoustanovljenega krožka slovenskih srednješolcev

Tudi pokrajinski svet je počastil spomin Tomažiča

Tudi tržaški pokrajinski svet je počastil spomin Pinka Tomažiča. Komemoraciji so se pridružili tudi odborniki in svetovalci drugih polskupin, s predsednikom na čelu Med komemoracijo ni bilo fašističnih svetovalcev v sejni dvorani. O Tomažiču je govoril tov. Paolo Sema. Iz njegovega govora povzemamo naslednje:

V petek je minilo 20 let odkar je posebno fašistično sodišče obsodilo na smrt z ustrelitvijo pet antifašistov, med katerimi je bil tudi mladi tržaški komunist Pino Tomažič. Posebno sodišče je prišlo v Trst, da bi sodilo 60 Slovencev in Italijanov in da bi na ta način s terorjem strlo antifašistično gibanje, ki je postajalo vedno močnejše in bolj organizirano. Četudi se ne prav enotna je bila ta organizacija ena od temeljev osvobodilnega gibanja, ker je videla prav v fašizmu skupnega in največjega sovražnika. Njeni najboljši sinovi so se žrtvovali, da bi dali deželi mir, delo in svobodo, da bi jo oplemenitili in oprali pred očmi narodov vsega sveta madež, katerega je zapustil fašizem.

Slovenci in Italijani teh krajev so prelili mnogo krvi zato, da bi oba naroda žive la v miru, delu, dostojno življenje, v družbi, ki bi bila boljša in predvsem bolj človečanska.

Prav Pino Tomažič je predstavljal mladega borca, izkušenega voditelja, vztrajnega in požrtvovalnega komunističnega, ki je bosebil težnje

tovarniških in kmečkih delavcev, mestnih študentov in sinov Krasa, katere je prav posebno ljubil in jim pravil «moji dragi mali prijatelji». Nauki očeta ter spomini prve svetovne vojne, so ga dovedli do tega, da je sovražil vojno, ljubil svoje ljudstvo, razumel trpljenje, krivice, katere je naše ljudstvo moralo pretrpeti in da je ljubil italijanski narod. Zelo mlad je vstopil v vrste italijanskega komunističnega gibanja in začel delovati za njegove ideale. Bil je večkrat aretiran in se je mo-

...Jaz nisem mogel ravnati drugače, ker ima zame življenje smisel le, če sledim gotovim načelom.

PINO TOMAŽIČ

ral zateči v tujino; po tržaški univerzi je obiskoval univerzo v Zagrebu. Obzorje njegovega znanja se je stalno širilo in kmalu je postal kot voditelj prava osebnost, kar so mu priznavali stari antifašisti in mlajši rod, ki se je porajal v šolah in tovarnah v Trstu in v okolici. Živel je v stalnem toplem stiku z vsemi družbenimi sloji in na ta način je postal videc, ki je že tedaj predvideval težko borbo za osvoboditev, ki je bila še pred nami. Neskončno je ljubil življenje, a sebe je smatral le delček mogočnega gibanja; vedel je, da ljubiti življenje pomeni žrtvovati vse in v vsakem trenutku za svoj ideal.

Fašistična policija ga strašno mučila toda ni bil besedico se ni izdal. Pokaže je le zaničevanje do svojih mučiteljev ter postal močnejši. Svoje soobsojence hrabil. Ponosno je zaviral možnost prošnje za pomilostitev, prepričan, da je boljša smrt kakor milost od fašistov. Se na morišču je obojenim fašistom znova kazal neskončno ljubezen in ponos do svojih velikih idealov. Tak je bil naš Pino Tomažič. Kot vsi veliki in smelni, pripada človečanstvu predstavlja tudi v smrtni njegov najlepši in večni več del. Sorodnikom, tovarišom in zaročenci je zapustil globoka in ganljiva pisma, ki so izmed najlepših kar jih je ostalo iz osvobodilne borbe vse Evrope od smrti obsojenih borcev. Pismo je napisal nekaj dni ali pa celo nekaj ur pred smrtjo. Ta pismo bi se moralo čitati in obravnavati proučevati bi jih morali šolah, da bi spoznali osebnost tega heroja.

Čast mi je predlagati, da se mu posveti ustanovljen slovenski zavod v Polderski ulici. Tako bomo lahko stalno počastili spomin našega heroja študenta in učenjaka. Klanjamo se spominu našega heroja, ki je med drugim žrtvami osvobodilnega gibanja na Primorskem del v prerano izkopani grobnici kamor so mu sledili mnogi naši sinovi in očetje, Frausin in Kolarič, Rita Sanj in Paolo Reti, Fortin Curiel ter tisoče drugih.

Tržaški občinski svet počastil spomin Tomažiča

V ponedeljek 11. decembra je tržaški občinski svet počastil spomin Pinka Tomažiča. Do počastitve je prišlo na predlog komunističnih občinskih svetovalcev. Svetovalca tov. Bernetičeva je govorila o liku Tomažiča. Iz njenega govora povzemamo naslednje:

Pomen zločina, ki so ga fašisti zagrešili nad Pinkom Tomažičem je moč razumeti ako se spomnimo položaja, ki je tedaj vladal v svetu in ko je bil velik del Evrope zaseden po nacistih in fašistih. Temne sile so tedaj mislile, da so na višku svoje slave in moči. Fašisti so mislili, da bodo z uporabo velikega procesa ustrašili borbene antifašistične množice. Toda pri tem so se močno zmotili. Prav v obdobju, ko je fašizem najbolj razsajal se je okrepilo enotno gibanje delovnega ljudstva v bojih proti vojni in proti fašistični tiraniji.

V naši deželi, kjer niso mogli fašisti zatreti antifašističnega gibanja, so sprožili največji val terorja.

Pino Tomažič je bil revolucionaren voditelj KPI in delavskega gibanja. Ko je bil star 17 let je vstopil v vrste komunistične mladinske organizacije. Imel je sestanke z delavci in dijaki obeh tu živčnih narodnosti. Pisal je članke, ki so izhajali v ilegalnih listih. Širil je protifašistične letake. Fašisti so ga prvič aretirali kmalu po vstopu v organizacijo mladih komunistov. Aretirali so ga prav v zvezi s širjenjem podtalnih letakov. Toda Tomažič se ni ustrašil. Nadaljeval je svoje delovanje. Neumorno je deloval za odpravo trpljenja, krivic in poniževanja delovnega ljudstva. V tem okviru je iskal sožitja med Slovenci in Italijani v naši deželi.

Kasneje je bil Tomažič še večkrat aretiran. Leta 1938

je bil pomiloščen zaradi amnestije. Takoj po vrnitvi iz zapora se je s še večjo vneto lotil političnega delovanja v vrstah KPI. Toda kmalu za tem je bil zopet aretiran in leta 1941 postavljen pred posebno fašistično sodišče, ki ga je obsodilo na smrt. Njegova zadnja pisma, ki jih je pisal v ječi malo pred ustrelitvijo zelo jasno izpričujejo njegove velike ideale, katerih ni nikoli in nikjer zatajil. Pred fašističnim sodiščem se je prav tako junaško obnašal kot med mučenjem na policiji. In ko je bil obsojen na smrt je hrabil druge tovariše, ki so bili z njim v ječi.

Tov. Bernetičeva je v imenu komunistične skupine občinskih svetovalcev predlagala naj bi se ena izmed mestnih ulic imenovala po Tomažiču, v spominskem parku pri Sv. Justu pa naj bi mu postavili spominsko ploščo.

Tomazičeva pisma iz ječe

Tovarišem

11. decembra 1941

Tovariši!

Fašistično posebno sodišče zahtevalo zame in za tovariša Dujca smrtno kazen. Napišem par misli za vas, tovariši in tovarišice, da bom družben z vami preko moje smrtne obsodbe.

Star sem 26 let in ljubim življenje. Užival sem vsak njegov hip, najmanjši njegov trenutek. Ljubim človeštvo, ljubim otroke, ljubim naravo, naš Kras in naše gore ter morje. Toda ravno zato, ker ljubim vse, kar me obkroža, dam brez kakršne koli obžalovanja življenje za stranko, za bodočnost, za odpravo hlapčevstva, za odpravo izkoriščanja človeka

po človeku, za zmago komunizma.

Statistično ima moja smrt malenkostno vrednost, kajti po vsem svetu žrtvujejo sedaj svoje življenje milijoni tovarišev in tovarišic, ki so brez dvoma boljši in bolj vredni, da bi živeli, nego jaz.

Ko boste analizirali naše delovanje, boste gotovo našli ogromno pogrškov, ogromno hib. Toda odpustite meni in vsem onim, ki se sedaj borijo proti imperializmu, ker je naša borba težka in so naše moči šibke. Skušajte naše hibe razumeti, skušajte jih opravičiti z našim zgodovinsko političnim položajem. Vedite pa, da smo se vedno borili z vsemi silami proti buržoaziji, za zmago delavskih množic, za ustanovitve slovenske sovjetske re-

publike in za zvezo sovjetskih republik vsega sveta.

In ko bo slovenska mladina, komunistična mladina živela v svoji sovjetski republici, naj se spomni nas in vseh onih borcev, ki so se pred nami in ki se bodo za nami borili za odpravo kapitalizma, za komunizem, da nadaljujejo pot, ki smo jo z velikimi težkočami začrtali.

Mi smo dali za stranko največ, kar lahko damo: Življenje!

Živela zmaga komunizma!

Pino Tomazič

Staršem

14. decembra 1941

Predragi starši!

Teško mi je pisati to pismo, pa ne radi mene, še zdaleka ne, miren sem in skoro zadovoljen. Teško mi je radi vas in žalosten sem le, ko mislim na vas, na vse sorodnike, tovariše in prijatelje, ter na žalost, ki vam jo povzročam, čeprav nehote.

Skušal sem vam dokazati že večkrat, da je moja pot drugačna od vaše in da se moji cilji z vašimi ne morejo strinjati. Ne vem, koliko ste me razumeli, toda vem, da me dobro poznate in slutite, zakaj sem tako ravnal, zakaj sem živel na

tak način, zakaj je bilo neizbežno, da se zgodi, kar se bo zgodilo.

Zahvaljujem se vam za vse, kar ste storili zame, za ves trud, za vse trpljenje, ki sem vam ga hote ali nehote povzročil.

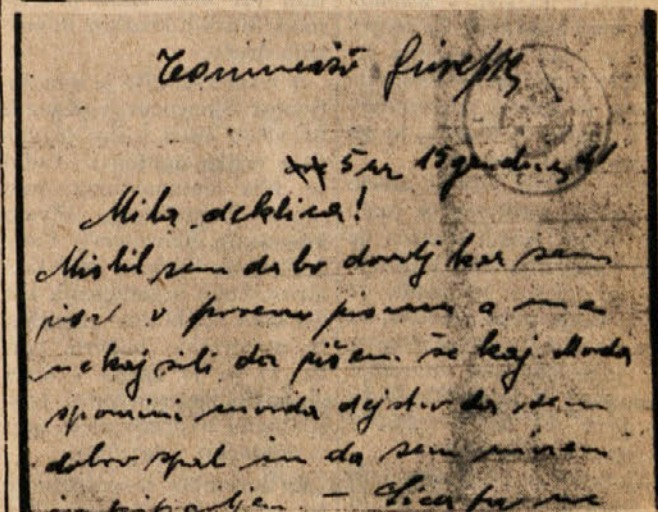
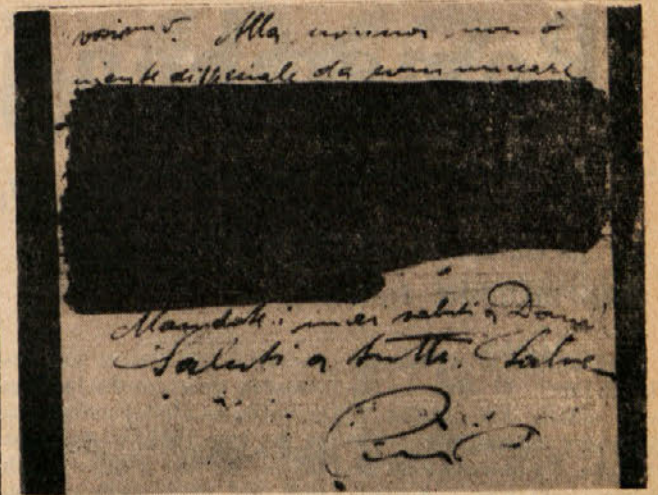
Mati, ki me je v vojni vihari nosila po svetu, je zame najdražji spomin, najljubša podoba moje matere, matere begunke. Oče, ki me je priklenil na našo zemljo, na kmečko življenje, je moj ljubljivi oče.

Dragi starši, potom vas in potom none sem spoznal težko življenje našega ljudstva in nepopisno trpljenje vojnih let, podlago, na kateri sem zgradil svoj življenjski smoter.

Odpustite mi za vso žalost, katero vam povzročam, saj veste, da ni radi moje zlobe. Doba je pač taka...

Moje knjige, ki jih imam tukaj, prosim, dajte Vilgotu Vremec, denar in obleko pa Srečku Colja. Sem jima že obljubil. Knjige doma naj da Danica komur se ji zdi. Zdravo!

Pino

Tomazičeva pisma iz zapora. Crni madež na gornji sliki je delo fašistične cenzure. Spodnje pismo je Pisko napisal 3 ure pred ustrelitvijo in je torej njegovo zadnje pismo

Pino Tomazič je bil zelo naštudiran tovariš. Knjiga je bila vselej njegova zvesta tovarišica. Nikakor pa ni bil samotar. Ljubil je tudi glasbo in je zelo rad igral violino. Na gornji sliki pa ga vidimo kot bobnarja pri godbi na pihala

Zaročenki

5 ur, 15. decembra 41.

Mila deklica!

Mislil sem, da bo dovolj, kar sem pisal v prvem pismu, a me sili, da pišem še kaj. Morda spomini, morda dejstvo, da sem dobro spal in da sem miren in pripravljen. — Sicer pa ne bom mogel povedati vsega, kar bi želel, kar bi hotel in kaj povmagajo besede brez dejanj? Žal mi je, da je bilo le-teh v mojem življenju premalo. Žal mi je, da bom odnesel s seboj to, kar sem nakoščil v možganih tekom dolgih let. Sicer ni mnogo, a vendar sem imel vedno dober namen, da bi koristil človeštvu.

Spomnil sem se nenadoma otrok na Krasu in ob Branici. Moji mili, dragi prijateljički, uverjen sem, da me boste imeli v spominu, ko sem vam nagajal, ko sem se z vami igral.

Kako so bili lepi popoldnevi na Krasu v dolinicah, kako je bilo morje v Cedasu in srebrna Vipava se je mirno vila v sanjavem, bajnem luninem svitu. Lepo je bilo življenje, užival sem vsak njegov trenutek, vsak žarek sonca, najdrobnejšo kapljico dežja. Pa mi ni prav nič žal, če bo končalo. Milijoni ljudi žrtvujejo v teh letih groze svoje življenje in malo jih je

med njimi, ki razumejo kot jaz, da ni smrt nič hudega ali celo nujna dolžnost napram človeštvu.

Preje je bil tu duhovnik in sva se mirno razgovarjala. Rekel sem mu, da je moja pot začrtana in da je ne izpremenim. Ločila sva se kot dobra prijatelja, ker je kljub svojem stanu dober fant.

Ponavljam, da mi je težko zate in za vse, ki boste preveč trpeli radi mene. Prav tako mi je bilo hudo, ko sem se ločil od tovarišev in sem jih moral tolažiti. Pa ne ustavljam se preveč ob meni: Življenje kliče in vsakdo, ki razume njegov klic, mora živeti, kajti človek je le kaplja v morju človeštva.

Ce bo vreme lepo, bom vesel in bom pozdravil še enkrat naravo in svet. Saj ne bo «nič hudega», vse bo minilo v hipu in zemlja, ki sem jo vedno ljubil, me bo sprejela in jaz bom njen del, klica novih presnavljanj, klika novih življenj.

Moja draga, najmilejša, tebi sem dal zadnji poljub, zate bo moja predzadnja misel. In ti veš, zakaj predzadnja. Živi, treba je živeti in izpolniti svojo življenjsko nalogo, svojo dolžnost napram človeški družbi!

Misli, da te poljubljam na čelo.

Pino

Mladina

Vsakemu narodu mora biti mladina temelj, na katerega zida bodočnost. Važnost tega temelja je večja ali manjša po okoliščinah in položaju, v katerih kak narod ali del naroda živi.

V našem primeru lahko rečemo, da je mladina tista sila, ki je edina v stanju vzdržati kakršnen koli pritisk in ohraniti ter razvijati naš narodni čut, kljub neugodnim razmeram. In to, ker je mladina najbolj pogumni, udarni in nesebični del naroda. S svojim zaletom prečisti marsikatero prašno tradicijo, okostenelost v prožni tvornosti in doseže velike uspehe tam, kjer za druge kraljuje utopija.

Seveda ni vedno in povsod mogoče stoddotno uresničiti svojih zamisli in uveljaviti svojih teženj, toda vsak poizkus, vsak začetek, vsaka nova misel pomeni korak naprej in čeprav se morda prvič ali drugič ne bode posrečilo, bo močan zalet premagal vse ovire.

(Iz ilegalnega lista «Plamen». Po ustnem izročilu je sestavek, ki je podpisan z imenom Krasovec, napisal Pino Tomazič.)

Revolucionarni voditelj

(Nadaljevanje z 2. strani)

delavskih množic v tem boju, skupno z italijanskim proletariatom, izvanjanje temeljite propagande z besedo in tiskom itd.

S tem programom, ki ga je partijsko vodstvo odobrilo leta 1939, so bili dani pogoji za združitev vseh naprednih sil v skupnem boju proti fašizmu. Politika, ki je izhajala iz tega programa je bila pravilna in delavsko gibanje v Trstu se je kljub hudemu fašističnemu terorju močno razvilo in učvrstilo. V gibanje so pristopale številne množice delovnih ljudi, Slovencev in Italijanov. Žal pa Tomazič ni dolgo deloval. Policija ga je zopet zaprla in ga, žal, ni več spustila na svobodo. Predala ga je posebnemu fašističnemu sodišču. To je že v Rimu sklenilo, da Tomaziča obsodi na smrt

Tomazič je kot bister politik in revolucionar vedel, da zanj ni rešitve. Toda o-

stal je trden v svojih sklepih, odločen tudi med zaslješanji, med mučenjem, v ječi, na procesu in končno tudi na strelišču na Opčinah. Vseposod je dajal s svojim junaškim zadržanjem velik vzgled svojim sotrpinom in vsem antifašistom.

Da je Tomazič vedel, kaj ga čaka, nam potrjuje tudi neko pismo, ki ga je pisal svojim staršem (pismo ni datirano) in v katerem pravi med drugim:

«Kot je bilo pričakovati, izgleda, da so me predali posebnemu sodišču. Novico sem sprejel povsem mirno in hladnokrvno. Je pač taka doba. Upam, da si tudi vi ne boste vzeli stvari preveč k srcu, ker nima smisla in ker bi ne koristilo ne vam, ne meni. Seveda ne morete vsega razumeti in vam niso stvari tako jasne kot so meni, toda okoliščine in moj značaj so od mene zahtevale, da sledim poti, ki je od vaše povsem druga-

na. Vsakdo sledi v svojem življenju ciljem, ki so zanj pravilni in ki ustrezajo njegovim življenjskim potrebam. In če je bila v prejšnjih časih razlika med rodovi velika, se je v naši dobi nedvomno še povečala in je skoro ni mogoče premostiti, posebno v našem slučaju ne, ko živimo vsak za svoj, povsem drugačen svet.

S tem nikakor ne mislim obtoževati samega sebe in mi še od daleč ne pade v glavo, da bi vam morda kaj očital. Nasprotno! Hvaležen sem vam za vse kar ste storili zame in dobro razumem, da ste imeli z menoj mnogo težav in bridkosti. Toda jaz nisem mogel drugače ravnati, ker ima zame življenje smisel le če sledim gotovim načelom! Sicer pa zahteva viharna doba od nas vseh pogum in trdnih živcev. Žav in skrbi nimate le vi ampak večina človeštva. Ne vem še kako se bo stvar nadalje razvijala, vsekakor pa bi bilo vsako vaše poskušanje, da bi mi pomagali (n. pr. radi odvetnika) povsem zaman.

Sprejmite moje pismo kakorkoli. Napisal sem to, kar mislim in upam, da vas ne bo preveč presenetilo.

Drugače sem vedno zdrav in dobre volje. Pozdravljam vse sorodnike in znance. Zdravo! — Pino.»

Da je tudi to pismo dokaz visoke zrelosti in odločnosti, bi bilo odveč ponavljati. Prav tako pa je to pismo še en dokaz, da je Pisko vedel, kaj ga čaka, a se kljub temu ni dal upogniti od fašistov. Svojo veliko vero v ideale, za katere je deloval in se žrtvoval, je izpričal tudi tik pred smrtjo, ko je pred fašističnimi krvniki z zanosom zapel «Internacionalo».

MIRKO KAPELJ

«Ljubim naravo, naš Kras, gore ter morje» tako je zapisal Pino Tomazič. Zares je ljubil naravo. Zelo rad je zahajal na Kras in v gore. Sredi narave se mu je nudila krasna prilika za politične sestanke in študijske razprave s tovariši. Gornja slika je bila posneta med enim izmed številnih izletov

• Srečno novo leto 1962 •

Gostilna LUXA VLADI PROSEK 137 <i>želi srečno novo leto</i>	Trgovina jestvin DANEU MARIJA PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>	Gostilna M. BLAŽINA PRAPROT <i>želi srečno novo leto</i>	Mesnica IVAN PAHOR NABREŽINA <i>želi srečno novo leto</i>	Manufakturna trgovina ŠTOKA PROSEK <i>vošči srečno novo leto</i>	Čevljarna MIRO COLJA PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>
Gostilna in tovarna sodavice A. GRGIČ BAZOVICA <i>želi srečno novo leto</i>	Pekarna in trgovina jestvin KANTE PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>	Pekarna in slaščičarna MALALAN ALBIN PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>		Gostilna « PRI ZAJKI » PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>	Mlekarna in kavarna GUŠTIN PROSEK <i>želi srečno novo leto</i>

Gospodarsko društvo Prosek

želi vsem vaščanom uspehov polno novo leto

Gospodarsko društvo Kontovel

vošči srečno novo leto

Trgovina železnine
TERČON IZIDOR
SESLJAN
želi srečno novo leto

Gostilna
MOŽINA JOŽE
TREBČE
želi srečno novo leto

Gostilna in tobakarna
PRI MIČETU
TREBČE
želi srečno novo leto

Pekarna in slaščičarna
RUDOLF MARC
BAZOVICA
želi srečno novo leto

Hotel "Kras"

REPENTABOR

želi srečno novo leto

Ribarnici "Chiati"

V SESLJANU IN NA PROSEKU

želita srečno novo leto

Najboljša voščila vsem cenjenim potrošnikom
in razpečevalcem tekočega plina pošilja

PUBLIGAS

ki se proizvaja v coni Industrijskega pristanišča v Trstu

GOSTILNA
MILKOVIČ
GROPADA
želi srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN
KRIŽMANČIČ
GROPADA
želi srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN
ALBERT VIDAU
BANE
želi srečno novo leto

Diplomirana krojačnica
GORUP VLADIMIR
PROSEK
želi srečno novo leto

Trgovina jestvin
PAHOR
TREBČE
želi srečno novo leto

Gostilna
MOŽINA AVGUST
TREBČE
želi srečno novo leto

GOSTILNA
GOSPODIČ
Nabrežina - Kamnolomi

želi srečno novo leto

TRAFIKA
TENČE - ŠVAB
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

La Triestina di abbigliamento

zadružna družba z o. j.
TRST - trg Ponterosso 2, prvo nadstropje
telef. 36-860

*vošči vsem cenjenim odjemalcem
novo leto miru in dela*

Trgovina jestvin
pekarna - slaščičarna
GUSTINČIČ Justina
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

KAVARNA
IN TOBAKARNA
TERČON
NABREŽINA

želi srečno novo leto

GOSTILNA
PRI SILVESTRU
NABREŽINA

želi srečno novo leto

ČEVLJAR
MAGAJNA MARIO
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

FERFOLJA JOSIP
UNIVERSALDISCO
TRST Via Milano 14
prodajalna
gramofonskih plošč

*vošči srečno novo leto
in se toplo priporoča*

MESNICA
Angela VOLPI-FUKS
NABREŽINA

*želi vsem cenj. odje-
malcem in znancem
srečno novo leto*

PEKARNA
TENČE
najemnik ANTONIČ
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

Trgovina izdelanih
oblek za ženske
in moške
PETELIN VIKTOR
NABREŽINA 145

želi srečno novo leto

PEKARNA
IN GOSTILNA
GRILANC
NABREŽINA

želi srečno novo leto

GOSTILNA
DE LORENZI
Sv. Križ - telef. 21-532
želi srečno novo leto

BRIVNICA
DANEU
SV. KRIŽ
želi srečno novo leto

GOSTILNA
GUŠTIN
ZGONIK - telef. 22-202

*želi uspehov
polno novo leto*

ZALOGA VINA
IN SADJA
MOGOROVIČ
Sv. Križ - Nabrežina

želi srečno novo leto

Damski salon
BOGATEC NEVI
SV. KRIŽ
želi srečno novo leto

Manufakture
SEDMAK
SV. KRIŽ
želi srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN
GRUDEN EDVARD
NABREŽINA

želi srečno novo leto

KMETIJSKA ZADRUGA V TRSTU

Centrala: ul. Foscolo 1 - telef. 95-386
Podružnica: Milje, via Roma
*želi vsem kmetovalcem
srečno novo leto in se jim toplo priporoča*

TRGOVINA
JESTVIN
MARUŠIČ
SALEŽ

želi srečno novo leto

TRGOVINA
JESTVIN
REBULA JOSIP
SALEŽ

želi srečno novo leto

Društvena Gostilna

v GABROVCU (telef. 21-188)

*želi vsem cenjenim gostom uspehov
polno novo leto*

GOSTILNA - BAR Štrajn Lovrenc DOLINA

želi srečno novo leto

GOSTILNA
GRILANC
SALEŽ

želi srečno novo leto

Cvetličarna
DANILO
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

MESNICA De Lorenzi Nino

SV. KRIŽ

*želi srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem*

ČEVLJARNA
BOGATEC SILVA
SV. KRIŽ

želi srečno novo leto

BAR - BUFFET "IVANKA"

SV. KRIŽ
želi vsem cenjenim gostom srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN IN MESNICI

LOZAR

SV. KRIŽ - SESLJAN

želijo srečno in uspehov polno novo leto

MESNICA
LAZZARO ELZO
NABREŽINA - postaja

želi srečno novo leto

TRGOVINA
JESTVIN
FELIX KOŠUTA
Sv. KRIŽ - telef. 21-540

želi srečno novo leto

Tovarna sodavice in zaloga piva

Frankovič

NABREŽINA

(telef. 20-106) *želi srečno novo leto*

Trgovina železnine in stavbenega materiala

Josip Terčon

NABREŽINA

želi srečno novo leto

DI LENARDO
MANUFAKTURE
SV. KRIŽ

vošči srečno novo leto

GOSTILNA ŠVARA
najemnik Livio Pregare
RICMANJE

*vošči vsem gostom
srečno novo leto*

Tvrdba

Knez Walter

NABREŽINA

(telef. 20-123) *želi srečno novo leto*

PEKARNA - SLAŠČIČARNA

JAZBEC

NABREŽINA

želi srečno novo leto

GOSTILNA - BAR
SANCIN MIRO
BOLJUNEC

*želi vsem gostom
srečno novo leto*

SEKCIJA KPI
ZGONIK
SALEŽ

*želi vsem občanom novo
leto miru in vsestran-
skega napredka*

MANUFAKTURE
ŠTRAJN Draga
BOLJUNEC

vošči srečno novo leto

MLEKARNA
ŠTEFANČIČ
SV. KRIŽ
želi srečno novo leto

MESNICA
ŽERJAL BRANKO
BOLJUNEC

GOSTILNA PERIC
SLIVNO (avtocesta)

želi srečno novo leto

vošči srečno novo leto

Zaloga drv in premoga
PANGOS
NABREŽINA
želi srečno novo leto

BRIVNICA
OTA JOSIP in NIVES
BOLJUNEC

želi srečno novo leto

PEKARNA
OTAPEPI
BOLJUNEC

vošči srečno novo leto

Trgovina
kmetijskih priborov
STANIŠA KLAVDJA
NABREŽINA

želi srečno novo leto

FIOM - CGIL
Notranja komisija
ITALSIDER
TRST - ŠKEDENJ

vošči srečno novo leto

Trgovina jestvin
in mirodilnica
RADOVIČ RINKO
Nabrežina - Kamnolomi
telef. 20-154

želi srečno novo leto

GIOVANNI COSULLI
prodaja in popravila
šivalnih strojev
TRST - ul. Mazzini 4
telef. 96-925

želi srečno novo leto

«MOTO GUZZI»

Tvrška CREMASCOLI

TRST

ul. Fabio Severo 18 - telef. 38-903

želi srečno novo leto

TVRDKA STOFFE & FODERAMI
A. PERTOT

TRST - ul. Ginnastica 22 - telef. 95-998

želi srečno novo leto

Zadruga delavcev
TRŽAŠKEGA ARZENALA

*vošči uspešno novo leto
vsem zadrugnikom in zadrugam*

Konzumna zadruga
DELAVCEV ŠKEDENJSKE LIVARNE

*vošči vsem članom zadruga
srečno novo leto*

Konzumna zadruga železničarjev
TRST - ul. Flavio Gioia 5
ROJAN - ul. Barbariga 5

želi srečno novo leto

Konzumna zadruga
NAMEŠČENCEV CRDA

Trst - ul. della Guardia 11 in 42 - telef. 41-866/41-035

*želi srečno novo leto vsem članom
in vsem delavcem podjetja*

Trgovina manufaktur
Peter Pavel CEPAR
Trst - ul. Udine 36
telef. 28-296

želi srečno novo leto

Francesco W E R K
Manufakture & mode
Trst - Campo S. Giacomo 6

vošči srečno novo leto

KROJAČNICA
KOŠUTA
Trst - vialo D'Annunzio 11
telef. 95-498 (nad kinom
Capitol)

vošči srečno novo leto

CVETLIČARNA
«SAVINA»
TRST - Istrska ul. 8
telef. 55-590

vošči srečno novo leto

Tržaška knjigarna

TRST - ul. Sv. Frančiška 20 - Telef. 61-792

*želi srečno novo leto vsem cenjenim
odjemalcem in prijateljem*

SEKCIJA KPI
in **KROŽEK KOMUNISTIČNE MLADINE**
v **KRIŽU**

*želita vsem tovarišem in vsemu demokra-
tičnemu ljudstvu novo leto miru in obilo
uspehov v bojih za demokratične svoboščine,
za narodnostne in socialne pravice*

Društvena prodajalna
zadruga družba z o. j.
Opčine - Alpiska ul. 65
telef. 21-054

želi srečno novo leto

FOTO STUDIO
E G O N
Trst - ul. Oriani 2
(Barriera - telef. 93-295
vošči srečno novo leto

CVETLIČARNA
«IVANKA»
Trst - Istrska ul. 19
telef. 95-052

želi srečno novo leto

Cinkografija
R. PESCHITZ
TRST
drevored Miramare 37a
telef. 31-923

želi srečno novo leto

FRANC UDOVIČ
manufakture in mode
TRST - trg Ponterosso 5
ul. Mazzini 46

vošči srečno novo leto

Trgovina jestvin
JOSIP ŠKABAR
Opčine - Narodna ul. 42
telef. 21-026

vošči srečno novo leto

ERNEST MALALAN
pooblaščen elektrotehnik
prodajalna radijskih in TV
aparatur ter električnih
potrebščin
Opčine - Narodna ul. 128
vošči srečno novo leto

vošči srečno novo leto

Urarna
ANTON
Malalan

Čevljarna
MARCEL

OPČINE

Proseška ulica 18
telef. 21-465

Prosvetno društvo
"Opčine"

vošči srečno novo leto

Koordinacijski odbor notranjih komisij
FIOM - CGIL
ladjedelnice Sv. Marka in Tovarne strojev Sv. Andreja

*vošči vsem delavcem:
mir - delo - enotnost*

CGIL - Pokrajinski sindikat
nameščencev krajevnih ustanov in bolnišnic

*želi, da bi leto 1962 prineslo
nove gospodarske in socialne
pridobitve ter učvrstitev med-
narodne pomiritve*

K E R Ž Ě
Trst - trg S. Giovanni 1
trgovina gospodinjskih
potrebščin

želi srečno novo leto

GOSTILNA
C A R G N A L I
Trst - Strada d. Friuli 19

želi srečno novo leto

Mostra permanente
dei mobili triestini
ul. Settefontane 74
telef. 41-440

želi srečno novo leto

Notranje komisije
(struja FIOM)
Tržaškega Arzenala
in ladjedelnice Sv. Roka

želi srečno novo leto

DAMSKI SALON
SLAVA
BOLJUNEC

vošči srečno novo leto

GOSTILNA
«PRI OSKARJU»
RICMANJE
*vošči vsem gostom
srečno novo leto*

Mlekarna na Opčinah
Narodna ulica 48
telef. 21-274

želi srečno novo leto

Trgovina oblačil
A C C O
Trst - Corso Garibaldi 11
telef. 96-636

želi srečno novo leto

CELICA KPI
v **BOLJUNCU**
*vošči vsem vaščanom
srečno novo leto*

GOSTILNA
K O C M A N
ŠTIVAN

želi srečno novo leto

Jestvine-sadje-zelenjava
Angelo Di Sciascio
Opčine - Narodna ul. 45
telef. 21-101
vošči srečno novo leto

MLEKARNA
OLGA GULIČ
Opčine - Proseška ul. 45
vošči srečno novo leto

Zlatarna in urarna
Alojz Sosič - Sossi
Opčine - Narodna ul. 38
želi srečno novo leto

MLEKARNA
K A R I Š
TRST - ul. S. Marco 40
želi srečno novo leto

K I N O
«VERDI»
v **MILJAH**
vošči srečno novo leto

BUFFET
P I N O
Trst - ul. Ghega 3
vošči srečno novo leto

GOSTILNA
Sosič - Vremec Emilija
Opčine - Narodna ul. 65
želi srečno novo leto

KINO OPČINE
*vošči vsem obiskovalcem
srečno novo leto*

SFERZA GIOVANNI
ogrevalne in sanit. naprave
Trst - ul. Valdirivo 34
telef. 29-667
želi srečno novo leto

GOSTILNA
LEGIŠA
DEVIN (ob avtocesti)
želi srečno novo leto

EMPORIO BARRIERA
Trst - ul. Oriani 7
tel. 94-457
vošči srečno novo leto

Društvena gostilna
Opčine - Proseška ul.
vošči srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN
GRUDEN
DEVIN - telef. 20-205

vošči srečno novo leto

GOSTILNA
«PRI PEPCI»
v **LOGU**
vošči srečno novo leto

GOSTILNA
Č J A K A L D O
L O G
želi srečno novo leto

GOSTILNA
Felician Giordano
DOMJO
vošči srečno novo leto

Trgovina jestvin
ŽERJAL DRAGO
BOLJUNEC
vošči srečno novo leto

GOSTILNA
STANKO SLAVEC
BOLJUNEC
vošči srečno novo leto

Trgovina jestvin in kino
S A N C I N
BOLJUNEC
vošči srečno novo leto

UPRAVA
LJUDSKEGA DOMA
V SV. KRIŽU

*želi vsem vaščanom novo leto
miru in vsestranskega napredka*

Sindikata delavcev ACEGAT v Trstu
struja Nove delavske zbornice - CGIL

*zvest načelom enotnosti in solidarnosti
delavskega razreda želi, da bi bil v letu
1962 napravljen odločilen korak naprej
na poti k mirnemu sožitju med narodi
in torej tudi k vedno večji socialni
blaginji*

Tovariš Albin Škrk

novi župan

devinsko-nabrežinske občine

Devinsko-nabrežinska občina je dobila novega župana. Kot je zano je prejšnji župan Duran Furlan iz zdravstvenih razlogov odstopil. Za novega žu-

pana je bil izvoljen naš tovariš Albin Škrk. Izvoljen je bil z glasovi večine, t. j. s 16. glasovi. Manjšina demokristjanov je pri volitvah oddala bele glasovnice.

Istovčasno z izvolitvijo župana ste bila izvoljena za nova odbornika dosedanja svetovalec Drago Legiša in Josip Terčon; prvi pripada skupini krščanskih socialcev, drugi pa SDZ. Tako so v novi občinski upravi zastopane vse skupine Občinske liste (KPI in NSZ sta bili že prej v obč. upravi).

Novi župan ja v svoji izjavi, ki jo je dal po izvolitvi poudaril, da bo ob podpori svetovalecev in odbornikov storil vse, da bo program Občinske liste v celoti izpolnjen, da se bo neustrahovano boril za obrambo narodnih pravic Slovencev in za pravice delovnega ljudstva sploh.

Tovarišu Albinu Škrku, kakor tudi obema novima odbornikoma iskreno čestitamo!

O prodaji mleka v Trstu

Vprašanje prodaje mleka v mestu, je danes problem, ki zelo živo in od blizu zanima tudi številne živinorejce na Tržaškem ozemlju. O tem problemu je v teku diskusija tudi v tržaškem občinskem svetu. Kot je znano nekateri politične skupine iz še ne povsem pojasnjenih razlogov hotele izsiliti sprejetje sklepa, po katerem bi bila prepovedana neposredna prodaja mleka. Po mnenju teh skupin bi morala mleko prodajati samo mle-

karne. Delavske zadruge n. pr. ga ne bi smele prodajati niti v zaprtih steklenicah. To pa zato, ker da tako prodajanje mleka ne ustreza higienskim predpisom. Prav tako ne bi imeli še nadalje kmetje prodajati mleka. Mlekarice, ki so lahko rečemo že stoletja prodajale mleko tržaškim družinam, naj bi sedaj povsem prenehale s to prodajo. Mleko iz vasi po tržaški okolici naj bi zbirali na posebnih zbirnih središčih, iz njega pa naj bi izdelovali sir. Nič bolj nesmiselnega, ako pomislimo tudi, da mora Trst uvažati mleko iz daljnjih pokrajin in da je zlasti kraško mleko celo cenejše v našem mestu. Do trenutka, ko to pišemo še ni bil sprejet noben zadevni sklep, vendar pa kaže, da se nameni določenih skupin v tržaškem občinskem svetu ne bodo uresničili. Kot kaže bodo naše okoliške mlekarice še nadalje smele prodajati mleko v mestu. Komunisti odločne zagovarjajo tudi to stališče ter so se v občinskem svetu odločno zavzeli za obrambo koristi potrošnikov, kakor tudi okoliških živinorejcev.

Stanovanjski problemi na Opčinah

Ze več let se naša skupina občinskih svetovalec zavzema za to, da bi se zgradile ljudske hiše tudi na Opčinah in to predvsem za ljudi, ki so zgubili svoja stanovanja med vojno. Mnogi delavci živijo tudi v nezdravih stanovanjih, in prav ta so v ostrem nasprotju z novo zgradjenimi, sodobnimi in razkošnimi vilami in trgovinami v njih okolici. Nujno bi bilo začeti z gradnjo udobnih ljudskih stanovanj, ki bi bila sodobno urejena in bi nudila prebivalcem Opčin vse one ugodnosti, ki so dandanes človeku nujno potrebne.

Prosim torej gospoda občinskega odbornika, naj se pozanima, za čimprejšnjo podelitev sklada od IACP in drugih ustanov, kakor tudi od občinske uprave za gradnjo ljudskih hiš na Opčinah.

Tako se glasi interpelacija, ki jo je gov. Pogassi, vodja komunistične skupine v Tržaškem občinskem svetu naslovil na pristojnega občinskega odbornika dne 1. oktobra letos. V kolikor nam je znano niso pristojni organi doslej še nič konkretnega sklenili v tem smislu, kljub temu, da so potrebe zelo občutene.

Pismo tržaškemu županu

Kako je bila interpelacija gov. Pogassija umestna nam med drugim potrjuje tudi pismo, ki smo ga prav te dni prejeli od neke družine, ki stanuje na Opčinah, Proseška ul. 49 (v hiši

Colje na Brdini). Prizadeta družina zelo jasno opisuje razmere v omenjeni hiši. «Vlaga, neznošen smrad, pomanjkanje sodobnih higienskih naprav v hiši, kjer stanujemo». Ta, ko pravi pisec dopisa in nadaljuje: «Polži lazijo po hiši in neznošen smrad prihaja iz greznice. Razmere sploh so take, da bi moral nujno intervenirati občinski higienski urad. Lastnik stanovanjske hiše se ne zmeni za razmere, merodajne občinske oblasti tudi ne. Kljub temu pa», tako pravi pisec, «moramo plačevati po 6000 lir na mesec in povrh še vodo. Vsaka oseba mora plačati po 100 lir za kubični meter, to pa zato, ker v hiši ni vodnega stevca». Pisec tako zaključuje: «Gospod župan (pismo je bilo namreč njemu naslovljeno. Op. uredn.) prosimo vas, da bi se za stvar zanimali in da bi poskrbeli vse kar je potrebno, da bi zgradili vsaj eno stanovanjsko hišo tudi na Opčinah in sicer za tiste družine, ki nimajo sredstev, da bi plačevale visoke najemnine v novih zgradbah, ki so last zasebnikov. Prav tako pa vas prosimo tudi, da bi se — po možnosti osebno — prepričali, da je to, kar pišemo čista resnica in da bi ukazali take stanovanjske hiše, kot je tista, v kateri živimo, zapreti ako jih lastniki ne popravijo.»

To je le eden izmed primerov. Toda podobnih primerov je na Opčinah še mnogo. In no to bi morala občinska uprava in tudi župan sam resno ter nujno pomisliti!

Bazoviške ceste

(Nadaljevanje s 4. strani.)

(dolinska občina); ta cesta je slabša od vaških kolovozov in zglada kot kakšna zapuščena planinska pot. Posebno važna je ta cesta sedaj, ko je končno urejena ona, ki veže Jezero z državno cesto, ki vodi na Pesek

Turistična ustanova je imela v načrtu tudi gradnjo nove panoramične ceste, ki bi vezala Bazovico z vsem obronki Krasa. Ta bi se v Jezero združila z zgoraj navedeno državno cesto. Tudi o tem načrtu se ne ve še nič stvarnega in vendar je ta okraj tako važen v turističnem pogledu. Prebivalci Bazovice si na ta način lahko ustvarijo le žalostno mnenje o tržaški občinski administraciji.

Naj omenim še obljube, katerih tudi prejšnji odborniki za javna dela niso nikoli držali. Na primer ureditev stopnišča bližnjice, ki vodi od Ključa na Bazovski vrh, ki bi bilo prav posebno potrebno revnejšim prebivalcem, ki ne premorejo lastnih prevoznih sredstev in so se primorani posluževati bližnjice, tudi v slabih vremenih in to večkrat s težkim bremenom na ramenih.

Končno vprašujem odbornika za javna dela, ali ima namen izpolniti obljube svojih predhodnikov in s tem končno urediti zgoraj navedene ceste in to v prid prebivalcev tistih krajev in prav tako tudi turizma, ki bi na ta način lahko prikladal v te lepe kraje več izletnikov.

Prosta izbira zdravnikov INAM

Prosta izbira zdravnika zavarovancev INAM se bo, kakor je predvideno v kratkem uresničila. S 1. marcem prihodnjega leta se bodo zavarovanci INAM že lahko obrnili naravnost do izbranega si zdravnika. Splošni zdravniki bodo na osnovi te pogodbe dobili plačo za svoje usluge do 31. dec. 1962 po načinu «a notula», to pomeni, honorar za vsak opravljen pregled. Ako pa bo ta vsota preseгла določeno višino, bodo zdravniki v letu 1963 plačani po «quota capitaria», to bi bil ne glede na število pregledov določen letni znesek za vsakega zavarovanca. Sicer pa bo končen sistem plačevanja določen šele v letu 1964 in so to šele poskusni načini.

Zavarovancem bo v Trstu na razpolago približno 180 zdravnikov, kajti pogodbe z INAM ne morejo skleniti oni zdravniki, ki so že vezani z različnimi pogodbami ali pa so lastniki raznih ustanov (teh zdravnikov je približno 30-35), ker bi ne imeli dovolj časa za zavarovance, katerih pride približno 1600 na vsakega zdravnika.

Seveda pa je tudi pri tej ureditvi prizadeto naše podeželje, ki so ga tozadevno razdelili na tri okrožja: miljsko občino, dolinsko občino, in tri kraške občine (Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor). Sicer pa tu še ni jasno, kako misli INAM

dokončno rešiti vprašanje zdravnikov, a želeli bi da upošteva nekaj važnih dejstev.

Ker je v kraških občinah približno 3500 zavarovancev a je samo en zdravnik s stalnim bivanjem v dolinski občini ga pa sploh ni, a je pogoj, da mora zdravnik bivati v dotični občini vsaj eno leto, pomeni, da bi se morali zavarovanci obračati do tega edinega zdravnika, ki bi moral v tem slučaju skrbeti kar za 3500 zavarovancev namesto za 1600, kot je določeno v mestnih okrožjih. Zavarovanci iz dolinske občine pa bi morali hoditi k zdravniku v Milje ali k Sv. Soboti.

Vprašanje je tudi, kako bo rešeno za repentaborsko in zgoniško občino. Upajmo, da ne bodo morali zavarovanci iz teh krajev na zdravniški pregled v Nabrežino.

To so važna vprašanja in menimo, da jih bo INAM dobro proučila v korist svojih zavarovancev. Predvsem bi bilo potrebno podeželjska okrožja drugače razdeliti, tako da bi bilo kraškimi občinam na razpolago več zdravnikov, tudi če ne živijo v teh občinah. Kajti prebivalci iz Jezera, Drage, Peska in Gročane imajo bližje do Bazovice ali v mesto, kakor pa v Milje ali k Sv. Soboti. Isto velja za Repentabor ali Zgonik, za katere bi

bilo bolje, da bi kot doslej imeli zdravnika na Opčinah Proseku in v Križu.

Vsekakor upamo, da bo vodstvo INAM upoštevalo ta dejstva, saj ima časa še dovolj, za proučitev teh važnih dejstev.

DRAGICA KAPUN

cvetličarka

Sv. Ivan pri Trstu

želi srečno novo leto

«Casalinga Triestina»

Zastopstvo štedilnikov

«HELIOS»

Trst - ul. S. Maurizio 16

Becno Video

radijski in televizijski aparati - električne potrebščine za gospodinjstvo

TRST - ul. Valdirivo 26
telef. 37-158 (na vogalu ul. Filzi)

TRGOVINA JESTVIN JAKOB TOMINEC

Najemnik I. Ivančič

Guardiella-Scoglietto 304
želi srečno novo leto

Trgovina jestvin

KAREL KALC
GROPADA

želi srečno novo leto

SEKCIJA KPI
OPCINE

vošči vsem Opencem
srečno in uspehov polno
novo leto

Sekcija KPI
in
komunistična mladina
iz TREBČ

voščila vsem vaščanom
uspehov polno novo leto

Sekcija KPI
PROSEK - KONTOVEL

vošči vsem vaščanom
uspehov polno novo leto

Gostilna FURLAN

REPENTABOR

Telef. 21-360

želi srečno novo leto

Gostilna in trgovina jestvin

KRIŽMAN

VELIKI REPEN 76

Telef. 21-361

želi srečno novo leto

BCLIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Trst - ulica Fabio Filzi št. 10

telefon št. 30-101, 38-045

želi srečno novo leto

Mesnici

HROVATIN ALEKSANDER

OPCINE - trg Brdina - telef. 21-571
in TREBČE

želita vsem cenjenim odjemalcem uspehov
polno novo leto

Trgovina kmetijskih
priporov in semen

ZORN RADOVAN

PROSEK 160

želi srečno novo leto

KINO

PROSEK

vošči vsem cenjenim
obiskovalcem
sreče polno novo leto

DELO
GLASILO AVTONOMNE
TRŽASKE FEDERACIJE K.P.I.
Uredništvo in uprava sta v Trstu,
ul. Capitolina 3, telef. 44-040
in 44-047. Odgovori urednik je
Anton Mirko Kapelj. Tiska
Riva - Trst